

РЕШЕНИЕ

№ 202

гр. Бургас, 26.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, IV ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и девети януари през две хиляди
двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Недялка П. Пенева

Членове: Нася Ив. Япаджиева

Тихомир Р. Рачев

при участието на секретаря Мария Н. Тошева
като разгледа докладваното от Нася Ив. Япаджиева Въззивно гражданско
дело № 20232100501906 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл.ГПК и е образувано по въззивна жалба подадена от Г. С. М. чрез адв. Р. Станчев, против Решение № 161/14.09.2023г. по гр. дело № 41/2023г. по описа на РС гр.Айтос с което съдът е възстановил по предявените от С. С. С., ЕГН: *****, и М. С. С., ЕГН: *****, съд. адрес: гр.Карнобат, ул."Г.Димитров" № 6, чрез адв.С.Савова, против Г. С. М., ЕГН *****, съд. адрес: гр.Бургас, ул.“Хан Крум“ № 38, чрез адв. Р.Станчев, искове с правно основание чл.30, ал.1 ЗН, запазената част на С. С. С. и на М. С. С. от наследството на баща им С. С. М., ЕГН *****, поч. на *** г., като намалил дарението на 5/8 ид.ч. от двуетажна масивна жилищна сграда, находяща се в *** и навес, построени на основание отстъпено право на строеж върху УПИ № VI- 1604 в кв.№ 41, по плана на гр.Айтос, с площ от 245 кв.м., ведно с 5/8 ид.ч. от правото на строеж върху горепосочения УПИ извършено от С. С. М. на Г. С. М., ЕГН *****, с НА № 107/26.11.2002г. на нотариус Б.Демирев, с размера на запазените части на С. С. С. и М. С. С., а именно – от по 25/192 ид. ч. за всеки от ищите.

Въззивникът изразява недоволство от решението, като счита същото на първо място за недопустимо тъй като ответницата – Г. С. М. не е пасивно легитимирана да отговаря по така предявения иск и на следващо място излага оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение,за неправилно. Моли БОС да обезсили постановеното решение или да отмени същото и да отхвърли исковата претенция. Сочи във в.жалба че по делото са събрани доказателства, че ищите и ответницата са наследници на С. М. и ищите са получили от баща си по 2000лв. като равностойност на техните дялове от наследството, а на ответницата наследодателя е прехвърли своите 5/8 ид.ч. от процесния имот след като

същата е поела грижите за него и затова, че ще поеме грижите и за в бъдеще време. В тази връзка сочи, че запазена част на ишците не е нарушена. На следващо място, сочи, че съдът е следвало да определи масата по чл.31 от ЗН и стойността на запазените и разполагаемите части и само ако е накърнена запазената част да прецени дали са условията на закона надарения да запази имота и да заплати на наследниците със запазена част нейната равностойност по цени по време на намаляването. Моли решението да бъде отменено.

В срока по чл. 263 от ГПК е постъпил отговор на в.жалба, в който С. С. и М. С. чрез адв. С.Савова оспорват жалбата, като неоснователна и недоказана, и сочат че решението на Районен съд Айтос е правилно и обосновано. Считат, че от събраните доказателства не се е установило, че ишците са получили по 2000лв. и че правилно е намалено дарението, тъй като когато е извършено разпореждане с единствено имущество, не се образува наследствена маса по чл.31 от ЗН и намаляването се извършва в дробна част равна на запазената част.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от легитимирана страна, с правен интерес да обжалва постановения първоинстанционен съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

При извършена проверка по реда на чл. 269 от ГПК, съдът намира постановения съдебен акт за валиден и допустим.

С оглед твърденията на страните и представените по делото доказателства, съдът намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно съединени искове с правно основание чл. 30, ал. 1 ЗН за възстановяване на запазена част от наследството и по чл.37 от ЗН.Ишците - С. С. С. и М. С. С., в исковата молба са посочили, че заедно с ответницата Г. С. М., са законни наследници – деца на С. С. М. починал на ***г. и след смъртта на тяхната майка Е. А. М. на ***г. наследниците са станали собственици на недв.имот, находящ се в ***, представляващ двуетажна масивна жилищна сграда, цялата със застроена площ от 60 кв.м и РЗП от 120 кв.м, навес с площ от 3 кв.м, изградени въз основа на отстъпено право на строеж върху общински УПИ № VI- 1604 в кв.№ 41, по плана на гр.Айтос, при следните квоти: за С. С. М. - 5/8 ид.ч. и по 1/8 ид.ч за всяко от децата. Сочат, че баща им се разпоредил чрез дарение, обективирано в н.акт № 63/26.11.2002г., в полза на ответницата, прехвърляйки ѝ собствените си 5/8 ид. ч. от гореописания имот, както и че извършената сделка изчерпвала имуществото на починалия и накърнявала запазената част на ишците от наследството на починалото лице – за всеки от двамата ишци, поради което за тях е налице правен интерес от предявяване на иск по чл. 30, ал. 1 ЗН. Твърдят, че ответницата прехвърлила собствените си 6/8 ид.ч. от посочения имот на дъщеря си Е. Р. Б. по силата на дарение, обективирано в н.акт № 170/13.11.2015г. Молят да бъде възстановена запазената им част от наследството на С. С. М. до размера от по 10/72 ид. ч. за всеки от ишците, искайки намаляване на дарението от 26.11.2002г. до размера на притежаваните от тях запазени части от наследството на починалия, претендирайки разноси по делото и да бъде отменено дарението в полза на Е. Р. Б..

РС Айтос с Определение № 251 от 29.03.2023г. е разделил производството и по

настоящото дело е останал предявения иск по чл.30 ЗН.

С отговора на исковата молба ответникът заема становище за недопустимост респ. неоснователност на предявения иск. На първо място сочи, още при издаването на констативния н.акт страните и техният наследодател постигнали уговорка, че ответницата ще се грижи за бащата им, срещу което той следвало да ѝ прехвърли 5/8 ид.ч. от имота. Поддържа, че единствено тя се грижела за починалия, ишците се съгласили с прехвърлянето, а в замяна получили по 2000 лв. всеки /компенсация за наследствената им част от имота/. Счита, че ишците били удовлетворени по този начин, като част от сумата платила лично, а друга част била платена от починалия преди извършване на атакуваното дарение.

Установява се от представеното удостоверение за наследници, че Е. А. М. е починала на ***г. е и оставила за наследници: С. С. М. - съпруг, С. С. С. - син, М. С. С. - син и Г. С. М. – дъщеря. По делото се установява от представения н.акт за собственост на недвижим имот /констативен/ № 106, том VII, дело №959 от 26.11.2002г., че С. С. М., С. С. С., М. С. С. и Г. С. М. са признати за собственици на следния недвижим имот: двуетажна масивна жилищна сграда, находяща се в *** и навес, изградени въз основа на отстъпено право на строеж върху УПИ № VI- 1604 в кв.№ 41, по плана на гр.Айтос, с площ от 245 кв.м., ведно с правото на строеж върху УПИ, при граници на последния: изток- УПИ № VII- 1605, запад- УПИ № V-1603, север- улица и юг- улица, при следните квоти: за С. М. - 5/8 ид.ч. и по 1/8 ид.ч за децата му - С. С. С., М. С. С. и Г. С. М.. Видно от представения н.акт за дарение № 107, том VII, дело №960 от 26.11.2002г., наследодателя на страните по делото - С. М. дарил на ответницата собствените си 5/8 ид. ч. от имота.

Първоинстанционния съд изрично е дал указания на страните да посочат всички елементи на наследствената маса с оглед разпоредбата на чл.31 от ЗН – имотите които са принадлежали на наследодателя към момента на смъртта му, задълженията му, увеличаването на наследството, извършени дарения. Доказателства за друго имущество собственост на наследодателя не са представени и се установява, че с дарените 5/8 ид.ч. от недвижимия имот се изчерпва наследството на починалия С. М..

От представеното удостоверение за наследници № 213 от 19.01.202г. изд. от Община Айтос се установява, че С. М. е починал на ***г. и е оставил за наследници: Д. И. М.-съпруга, С. С. С. - син, М. С. С. – син и Г. С. М.-дъщеря

Видно от НА № 170/13.11.2015г. ответницата е прехвърлила Е.Б. чрез дарение 6/8 ид.ч. от описания по-горе имот.

По делото са разпитани трима свидетели. В показанията си св. Шакиров твърди, че познава наследодателя на страните, който от 1989г. живеел в Турция и е идвал в Айтос за 15-20дни, срещали са се и са разговаряли, но не му е споделял, че е прехвърлил дела си на Г. и не знае С. и Г. да са плати на братята дела им от имота. Соци, че С. миналата година е разбрал, че баща му е прехвърлил имота и бил учуден от това. Свидетеля К. също свидетелства, че познавата страните по делото и баща им и че в имота бащй им е живял до 1989г. като след смъртта на съпругата му, той се оженил отново и заминали за Турция. Не

знае братята да са получавали пари за да остане къщата на сестра им. Свидетеля М. – съпруг на ответницата свидетелства, че братята са знаели, че баща им ще прехвърли имота на сестра им, и на големия син - С. дал 2000лв., а на малкия който бил в Турция, обещал да даде по късно. Свидетелства, че след смъртта на първата жена на С., Г. се грижила за него и затова той искал да прехвърли имота си на нея. Сочи, че не е присъствал на даването на парите и не знае дали има документ за сумата и не е виждал такъв.

С оглед събраните по делото доказателства и приложимите разпоредбите на закона, БОС намира въззивната жалба за неоснователна.

Настоящият състав счита, че първоинстанционният съд е установил правилно фактическата обстановка по делото, съобразно въведените от страните към този момент твърдения и представените доказателства, а изводите му по фактите са обосновани – изградени след обсъждане на доказателствата по делото поотделно и тяхната връзка.

С предявяването на конститутивния иск с правно основание чл. 30, ал. 1 ЗН се цели да бъде възстановена запазената част от наследството, когато тя е накърнена с извършените от наследодателя дарения или завещания. Субективно потестативно право да се иска намаляване на безвъзмездните разпореждания принадлежи на посочените в разпоредбата на чл. 28, ал. 1 ЗН наследници със запазена част – низходящи, родители и съпруг. Правото да се иска намаляване на завещателно разпореждане и възстановяване на запазената част от наследството е имуществено право, което може да бъде упражнено само от титуляра му или неговите наследници.

Относно изложените във въззивната жалба оплаквания, съдът намира, че не се доказва, наследодателят приживее да е дал на ищците по 2000лв. като равностойност на техните дялове в имота. Единствено св. М. свидетелства, че наследодателя е дал на С. 2000лв. и е имал намерение да даде и на другия си син 2000лв., но не е присъствал на предаване на пари, както и не се доказва ответницата да е полагала някакви грижи за наследодателя, за който свидетелите сочат, че е от 1989г. е живял в Турция.

Следващото възражение изложено в жалбата, е че не е образувана масата по чл.31 от ЗН, като имущество и стойностно изражение и съдът не е извършил преценката по чл.36 ЗН, а именно налице ли са условията надарения да задържи имота.

В случая ищците са заявявали в исковата молба, че дареното имущество е единственото притежавано от наследодателя към момента на смъртта му. В тежест на ответницата е да установи, че наследствената маса на завещателя не се изчерпва с дарения имот. Ответната страна не проведе по делото подобно доказване и не се доказва, че наследодателя е притежавал и друго имущество към момента на откриване на наследството.

По делото се установи, че дарения имот е единственото имущество на наследодателя и с него се изчерпа имуществото му. В тази връзка, разпореждайки се с единствения си недвижим имот представляващ цялото имущество в полза на ответницата, наследодателят е накърнил запазената част на ищците в настоящото производство. В този

случай намаляването се извършва в дробна част, равна на запазената част от наследството, определена по правилата на чл. 29 ЗН и не се формира наследствена маса по чл. 31 ЗН. Практиката на ВКС по този въпрос е константна /Решение № 657 от 01.12.1995 г. по гр. д. № 636 от 1995 г. на ВС, Първо г. о. , Решение № 752 от 10.10.1994 г. по гр. д. № 628 от 1994 г. на ВС, Първо г. о., Решение № 25 от 12.02.2016г. по гр.дело № 4119/2015г. първо г.о. /

Съгласно разпоредбата на чл. 29, ал. 3 от ЗН запазената част на съпруга е $\frac{1}{2}$, когато наследява сам, и $\frac{1}{3}$, когато наследодателят е оставил и родители, а когато наследодателят е оставил низходящи и съпруг, запазената част на съпруга е равна на запазената част на всяко дете. От събраните по делото доказателства безспорно се установява, че в случая ишците и ответницата – Г.М. наследяват заедно със съпругата на баща им и запазената част от наследството е $\frac{5}{6}$ общо за всички, а разполагаемата част – $\frac{1}{6}$.

Мотивиран от изложеното настоящият състав намира, че разпореждайки се с цялото си имущество – $\frac{5}{8}$ ид.ч. от недвижимия имот в полза на ответницата, наследодателя на страните е накърнил запазената част на наследниците, поради което иска по чл. 30, ал. 1 ЗН следва да се уважи, като се намали извършеното дарение. Тъй като запазената част е $\frac{5}{6}$ за всички, то частта на всеки от наследниците е $\frac{5}{24}$ ид.ч. от $\frac{5}{8}$ или $\frac{25}{192}$ ид.ч. за всеки от ишците. Така запазената част на ишците, следва да бъде възстановена и дарението да бъде намелено общо с $\frac{50}{192}$ ид.ч. или по $\frac{25}{192}$ ид.ч. за всеки от ишците.

До същите правни изводи е достигнал и първостепенният съд, поради което обжалваното решение, в атакуваната му част, следва да бъде потвърдено, като правилно.

При този изхода на делото претенцията на въззивницата за разноски за двете инстанции се явява неоснователна. Право на разноски пред настоящата инстанция, с оглед резултата от въззивното обжалване, има въззиваемата страна, като извършването на такива за доказани от ответниците по жалбата С. С. и М. С. в размер на 800 лв. – адвокатски хонорар. Същите следва да се понесат от въззивницата и тя следва да бъде осъдена да ги заплати.

Мотивиран от изложеното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 161/14.09.2023 г. постановено по гр. дело № 20232110100041 по описа за 2023г. на РС – Айтос

ОСЪЖДА Г. С. М., ЕГН ***** да заплати на С. С. С., ЕГН ***** и М. С. С., ЕГН ***** сумата от 800 лв. /осемстотин лева/ - разноски - възнаграждение за

един адвокат във въззивното производство.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____